

27"

27"

24"

24"

21"

21"

18"

8"

1

**Gilles
Legardinier**
**Completament
sonat!**

GILLES LEGARDINIER
COMPLETAMENT
SONAT!

Traducció de Josep Alemany

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

PRIMERA EDICIÓ: OCTUBRE DEL 2015

© GILLES LEGARDINIER

© FLEUVE ÉDITIONS, DEPARTAMENT D'UNIVERS POCHE, PARÍS, 2012

© DE LA TRADUCCIÓ DEL FRANCÈS: JOSEP ALEMANY, 2015

© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-2006-8

DIPÒSIT LEGAL: B. 17.804-2015

FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.

CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA

IMPRÈS A: ROMANYÀ VALLS

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

I

Feria una nit bastant freda. Al cor de Londres, sota la marquesina de l'hotel Savoy, un home una mica gran guarnit amb esmòquing caminava nerviós amunt i avall i no parava de consultar el seu mòbil. L'organitzador de l'acte que se celebrava al saló gran va sortir del vestíbul i se li va acostar deixant passar per la porta giratòria el so dels instruments de vent de l'orquestra, que tocava Cole Porter.

—Encara no ha trobat el senyor Blake? —va preguntar.

—Faig tot el que puc per parlar amb ell, però no contesta. Deixi'm un minut més.

—És molt empipador. Espero que no li hagi passat cap desgràcia...

«Estar agonitzant seria l'única excusa vàlida!», va pensar l'home del telèfon.

Quan l'organitzador va tornar a l'hotel, ell va marcar el número fix del seu més vell amic. Li trucava a casa seva. Després del missatge de benvinguda del contestador automàtic, va dir, amb una veu apagada:

—Andrew, sóc en Richard. Si hi ets, t'ho prego, agafa el telèfon. Aquí tothom t'espera. Ja no sé què dir-los...

De cop i volta, el seu amic va despenjar el telèfon.

—Tothom m'espera... a on?

—Lloat sigui Déu, hi ets! No em diguis que t'has oblidat del Premi a l'Excel·lència Industrial... Et vaig avisar que jo aconseguiria posar el teu nom entre els candidats.

—Molt amable per part teva, però no tinc ganes de venir.

—Andrew, no sols ets candidat, sinó que has guanyat. T'ho anuncio oficialment: el premi és per a tu.

—És fantàstic! Però què hi guanyo? Tenint en compte l'edat dels participants, segur que no és una cosa gaire engrescadora. Una lavativa? Una celioscòpia?

—Ara no és el moment de fer broma. Et poses un vestit decent i véns a l'hotel Savoy.

—No vindré a l'hotel, Richard. Me'n recordo, que m'havies parlat d'aquest premi, i també me'n recordo perfectament, que t'havia dit que no m'interessava gens.

—Te n'adones, de l'embolic en què m'has ficat?

—T'hi has ficat tot sol, en aquest embolic, nano. Jo no t'he demanat res. Imagina't que et regalo dues tones d'ostres perquè em caus bé i després faig un numeret perquè no te les vols menjar.

—Vine aquí ara mateix, si no, diré a la teva minyona que fas vodú i no posarà mai més els peus a casa teva.

En Blake va riure sorollosament.

—Deus estar en una situació molt desesperada per esgrimir una amenaça tan ridícula! Fer por a la pobra Margaret. Francament, és com si jo t'amenacés de denunciar la teva dona al Servei de Protecció del Bon Gust pel pentinat que s'ha fet i el que ha fet al vostre caniche...

—Deixa la Melissa en pau. Parlo seriosament, Andrew. Si no véns, sóc capaç de fer qualsevol ximpleria.

—Com quan em vas denunciar pel robatori del simi domèstic de la senyora Robertson? Fins al dia de la seva mort, va estar convençuda que te l'havies menjat tu. La Margaret, però, no es creurà ni una paraula del que li diguis. Li explicaré que et drogues. Si aconsegueixes que deixi la feina, et pagaré una setmana a les Bahames, en companyia de la teva dona i els seus cabells.

—No et fiquis amb el pentinat de la meva dona! —va cridar, furiós, en Ward—. Ja n'hi ha prou, Andrew! M'he escarrassat perquè guanyis aquest premi, ara fes-me el favor de venir a buscar-lo, i de pressa.

—M'encanta quan alces la veu. Quan érem joves, vaig quedar seduït pel teu caràcter impetuós. T'agraeixo els teus esforços, però no tinc ganes de participar en aquesta comèdia. No em pots acusar de traïdor. Des del principi t'ho vaig dir ben clar. Aquestes reunions són avorridíssimes, i els trofeus que donen uns individus tan creguts no tenen cap atractiu per a mi. No vindré. En canvi, si vols passar per casa a beure alguna cosa, m'alegraria veure't, aquest vespre no tinc res a fer.

En Ward parlava amb una veu escanyada per la ràbia:

—Escolta'm bé, Blake: si em deixes plantat, posaràs en perill la nostra amistat.

—Si ens haguéssim de barallar, estimat Richard, ja ho hauríem fet. D'ençà que ens coneixem, n'hem tingut moltes ocasions. Amb el que hem hagut d'aguantar l'un de l'altre...

En efecte, durant més de cinc dècades, l'Andrew Blake havia fet perdre sovint els nervis al seu còmplice, però aquell dia assolia el cim.

—Andrew, t'ho prego...

—En l'estat en què em trobo, ets l'única persona que m'alegra una mica la vida. Els pots dir que m'he donat un cop al cap i que no recordo ni el meu nom. Per animar la reunió, els pots explicar que em penso que sóc Bob Esponja i que, en un últim llampec de lucidesa, t'he demanat que recullis el premi per mi. Te'l pots quedar i tot.

En aquell moment, l'organitzador sortia de l'hotel per tornar a la càrrega. Abans que estigués massa a prop, en Ward va xiuxiuejar:

—Et prometo que me la pagaràs, company.

—La vida s'encarrega de venjar-te, amic meu. Molts petonets.

En Richard Ward va penjar i, fent una cara trista, va anunciar:

—Acaben d'ingressar l'Andrew Blake a urgències.

—Déu meu!

—Per sort, la seva vida no està en perill. Si us sembla bé, puc recollir el premi en nom seu. Sé que li sabrà molt de greu no haver pogut venir...

Assegut a la taula del despatx, l'Andrew Blake va plegar la pantalla del seu ordinador portàtil. Va tancar els ulls. Lentament, concentrat en el sentit del tacte com un cec, va fer lliscar les mans ben planes pels dos costats de la taula, acariciant la superfície llisa de fusta. Abans que ell, el seu pare havia treballat en aquell moble. Llavors no existia la informàtica ni els balanços mensuals. Era una altra època.

Encara amb les parpelles closes, l'Andrew va passejar els dits pels cantells arrodonits de la taula de roure gastada, va acariciar els muntants laterals i els poms de llautó dels calaixos. L'escalfor de la fusta, la fredor del metall. Moltes sensacions, molts records. Només feia aquest ritual quan es trobava malament de debò, gairebé sense forces. Com aquella tarda. De la petita empresa que havia heretat, aquell element del mobiliari era l'únic vestigi que s'havia mantingut intacte. Al llarg del temps, totes les altres coses havien canviat: l'adreça, la xifra de les operacions comercials, les màquines, el decorat, la gent, ell. L'evolució havia anat tan lluny que l'Andrew sovint no

reconeixia allò a què havia dedicat la major part de la seva vida.

Sense obrir els ulls, va estirar l'últim calaix de baix, a la dreta, i va ficar els dits al seu interior. A les palpentes, va reconèixer l'enorme grapadora que de petit li costava molt aixecar, tres llibretes gastades, un encenedor, un petjapapers de bronze, regal dels empleats. Aquestes relíquies li permetien, no pas recordar, sinó traslladar-se realment al temps en què la vida era més senzilla, quan tot no depenia d'ell, quan ell no era el més gran. Tocant suau-ment aquells objectes quotidians, aconseguia recrear el món que abans existia al seu voltant, des de l'antic so del telèfon fins a les olors de greix i de xapa calenta que venien del taller veí. Sentia la veu del pare, amb la seva elocució ràpida, greu, tan familiar. Què pensaria de la situació en què es trobava avui el seu fill? Quin consell li donaria? Amb el temps, l'Andrew havia esdevingut, al seu torn, el senyor Blake. Va obrir els ulls i va tancar el calaix.

Feia molt de temps que era sensible a les coses que fem per última vegada, sovint sense adonar-nos-en. Sabia quin esdeveniment n'era l'origen: l'últim sopar amb el pare. Va ser un àpat senzill; la mare els va demanar rient que s'afanyessin a buidar els plats perquè no es volia perdre el començament de la pel·lícula de la tele. De què havien parlat? De tot, de res. Havien xerrat amb la despreocupació dels qui creuen que l'endemà es podran dir més coses. Una ruptura d'aneurisma, durant la nit, ho havia canviat tot. I aquell moment tan banal havia esdevingut essencial, últim. Encara que des de l'últim sopar amb el pare havien passat gairebé quaranta anys, l'Andrew, quan hi pensava, notava sempre les mateixes fiblades de dolor al pit, la mateixa sensació de vertigen, com si el terra desaparegués sota els seus peus. D'ençà de lla-

vors, tenia por que la vida li prengués les coses que li agradaven o, encara pitjor, que li arrabassés les persones que estimava. Per això havia concebut una filosofia personal: apreciar-ho tot cada segon, perquè cada segon es pot enfonsar tot.

La por no impedeix el perill ni havia impedit que li passessin més desgràcies. Havia viscut moltes més últimes vegades: la seva dona, la Diane, rient sobre la seva espatlla, mentre ell l'abraçava, encara viva —era un dijous al migdia—. La seva filla, la Sarah, demanant-li que li expliqués un conte abans d'adormir-se —un dimarts a la nit—. El seu últim partit de tennis. L'última vegada que havien mirat una pel·lícula tots tres junts. L'última anàlisi de sang que havia llegit amb uns resultats tranquil·litzadors. La llista era interminable i s'allargava cada dia. Totes les coses, essencials o anodines, que passen abans que n'hàgim pogut apreciar el valor, fins que les trobem acumulades en el platet de la balança que, de cop i volta, s'inclina cap al costat dolent.

Quan estava cansat, a l'Andrew l'envaïa la detestable sensació que tenia la vida al darrere, que sobrevivia per complir obligacions al servei d'un món que imposava uns valors que ell no aprovava. Els somnis de l'Andrew es regiraven a la seva tomba i ell no trigaria a reunir-se amb ells.

Va allargar la mà cap al sobre voluminós que feia setmanes que preparava metòdicament i en secret. Papers, sempre papers. No el va obrir. Va pensar en les seves decisions i en el que implicaven. Les va tornar a sospesar d'una en una, sense penedir-se de cap. Algú va trucar a la porta. Va entaforar a corre-cuita el sobre al primer calaix.

—Endavant!

Va entrar un home jove, guarnit amb americana.

—Perdoni, senyor Blake. M'agradaria parlar amb vostè.

—No n'ha tingut prou amb les quatre hores que ha durat la reunió, senyor Addinson?

—Em sap molt de greu que reaccionï tan negativament a les nostres propostes. Hauria de reflexionar més.

Si hagués estat un jove guepard, en Blake li hauria saltat a la cara per esmicolar-lo, però era un vell lleó. Es va limitar a fer un somriure burleta.

—Reflexionar? Em sembla que això encara ho faig bastant bé. I, precisament perquè reflexiono, les seves «propostes» m'indignen.

—Són pel bé de l'empresa.

—N'està segur? No em provoqui, Addinson. Vostè i els seus col·legues ja m'han empenyat prou per avui.

—Volem el millor per a tots nosaltres...

—De debò? Per a qui treballa, vostè, senyor Addinson? Què li han ensenyat a les escoles d'on surt amb la convicció de saber-ho tot? A vostè, tant se li'n donen, els nostres clients. El seu lema és vendre més encara que la gent no ho necessiti, disminuir els costos de producció encara que s'aconsegueixi a costa dels que fan funcionar les fàbriques, en comptes de buscar, i buscar sempre la manera de millorar (o empitjorar, depèn del punt de vista) la producció.

—És molt sever amb mi.

—El que vostè pensi em rellisca. Quan vaig començar a dirigir aquesta empresa, vostè no era més que un vague projecte en el cap dels seus pares. El primer pas per aprendre la meua feina va ser escombrar la fàbrica. Coneixia tots els empleats, el nom de la seva dona, dels seus fills, que he vist créixer. Em considera un vell cretí que

engega discursos antiquats i paternalistes, oi que sí? Se me'n fot. Jo sóc l'amo i vostè és el meu empleat.

—El món canvia, senyor Blake, i cal adaptar-se.

—Adaptar-se a què? Als sistemes perversos inventats per individus de la seva mena? Vostè i els seus només pensen en els seus propis interessos. I deixi'm que li digui una cosa: un dia serà víctima dels seus propis excessos. Vostè no és un curt de gambals, Addinson, però el que determina el valor d'un home no és pas la intel·ligència, sinó la manera d'aplicar-la.

—Els seus grans principis no salvaran la nostra empresa, senyor Blake.

—I els seus petits principis l'enfonsaran. I no oblidi que és *la meva* empresa. Fa més de seixanta anys que fabriquem caixes metàl·liques. Els clients aprecien els nostres productes perquè són sòlids i funcionals. Potser no tenen tant glamur com les porqueries de plàstic verd fluorescent que es posen de moda durant algunes setmanes, però són útils. Servim per a alguna cosa, senyor Addinson. La gent confia en nosaltres! No sé si vostè és capaç d'entendre aquest concepte... Així que, malgrat les seves teories nebuloses, no disminuïrem el gruix del metall per augmentar la taxa de venda de caixes noves. No deslocalitzarem per aprofitar-nos d'una mà d'obra explotada. Fem la nostra feina! Això em porta a preguntar-li una cosa: quina és la seva feina, senyor Addinson? Optimitzar? Rendibilitzar? Transversalitzar els mercats? Multiplicar les oportunitats? Tot això és un argot pretensions per donar-se importància.

—Sense nosaltres no vendria...

—Ah, no? Doncs fa mig segle que venem! Jo crec, potser ingènument, que les coses útils es venen sense problemes; en canvi, la quincalla que fabrica la nostra

època cal promocionar-la amb tots els mitjans possibles. Però, tornant al tema que ens interessa: no deixaré que s'esmoli els ullals de llop amb la meva empresa.

—No sempre podrà triar, senyor Blake. No sóc l'únic que pensa així. Els bancs estan d'acord amb mi.

—Que és una amenaça?

—He vingut amb una actitud pacífica i vostè m'insulta.

—Ha vingut a desafiar-me, i jo he reaccionat. I ara, fora d'aquí. Estic fart de veure'l, avui l'he hagut d'aguantar moltes hores. Però abans li vull donar les gràcies, Addinson: jo tenia algun petit dubte sobre com continuar, i vostè me l'ha esvaït.

—Què vol dir?

—Aviat veurà que jo també sóc capaç d'innovar... Passi-ho bé, senyor Addinson.